

MODÜL 3: İlk Yapay Zeka (Lineer Regresyon)

Artık soyut matematikten çıkış **gerçek veri bilimine** giriyoruz. Şu ana kadar gibi uydurma fonksiyonları optimize ettik. Şimdi gerçek veriye en uygun doğruya çizen bir model kodlayacağız.

Teori: Hipotez ve Hata

Bir ev fiyatı tahmin modelinde iki değişken vardır:

- **Girdi ()**: Evin metrekaresi.
- **Cıktı ()**: Evin fiyatı.

Amacımız ile arasındaki ilişkiyi kuran şu denklemi (Hipotez) bulmaktır:

$$h(x) = w \cdot x + b$$

- **(Ağırlık/Eğim)**: Metrekarenin fiyataya etkisi.
- **(Bias)**: Sabit başlangıç fiyatı.

Bilgisayar başlangıçta ve 'yi rastgele sallar. Sonra senin az önce yazdığın **Gradient Descent** ile hatayı azaltarak en doğru ve 'yi bulur.

Hata Fonksiyonu: MSE (Mean Squared Error)

Dağcıörneğinde hatamız idi. Gerçek hayatı hata şudur: (**Gerçek Fiyat - Tahmin Edilen Fiyat**)

Buna **MSE** denir ve formülü şöyledir:

$$Loss = \frac{1}{N} \sum (y_{ger\&ek} - (w \cdot x + b))^2$$

Karesini alıyoruz ki negatif hatalar pozitife dönsün ve büyük hatalar daha çok cezalandırılsın).

Sıradaki Adım: Modeli Eğitmek (Gradient Descent)

Hatayı hesapladık (çok yükseltti). Şimdi o hatayı kullanarak ve değerlerini düzeltceğiz.

Matematiksel Görev: Loss fonksiyonumuzun (MSE) türevini almamız lazım.

Zincir kuralı (Chain Rule) ile türev aldığımızda (buraları senin için sadeleştiriyorum) bilgisayarın kullanacağı güncelleme formülleri şunlardır:

1. **w'nin türevi (dw):** $\frac{-2}{N} \sum x \cdot (y - \text{tahmin})$
2. **b'nin türevi (db):** $\frac{-2}{N} \sum (y - \text{tahmin})$

Bu formüller bize "Hangi yöne gitmeliyiz?" sorusunun cevabını verir.

$$Loss = \frac{1}{N} \sum (y - (wx + b))^2$$

Zincir Kuralı (Chain Rule) Mantığı

Bir soğan düşün. Cücüğe (w) ulaşmak için katmanları dışarıdan içeriye doğru soyman gereklidir. Zincir kuralı şudur: "**En dıştaki hatanın türevini al, içeriye doğru çarparak ilerle.**"

Bizim yapımız şöyle:

1. **Girdi (w):** Değiştirdiğimiz şey.
2. **Ara Katman (y_{tahmin}):** değişince bu değişir () .
3. **Çıktı (loss):** Tahmin değişince hata değişir () .

Formül:

$$\frac{\partial Loss}{\partial w} = \frac{\partial Loss}{\partial y_{\text{tahmin}}} \cdot \frac{\partial y_{\text{tahmin}}}{\partial w}$$

Adım Adım İspat

Basitlik olsun diye toplam sembolünü () ve ortalamayı () şimdilik kenara koyalım, **tek bir veri noktası** için yapalım. Sonra onları geri ekleriz.

1. **Tahmin:** $y_{\text{pred}} = w \cdot x + b$
2. **Hata (Loss):** $L = (y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}})^2$

Amacımız: $\frac{\partial L}{\partial w}$ (Loss'un w'ye göre değişimi).

ADIM 1: Dış Katman (Hatanın Tahmine Göre Türevi)

Hata fonksiyonumuz bir kare alma işlemidir: u^2 . Türev kuralı: $(u^2)' = 2 \cdot u \cdot u'$.

Burada $u = (y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}})$. Zincir kuralını uygulayalım:

$$\frac{\partial L}{\partial y_{\text{pred}}} = 2 \cdot (y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}}) \cdot (-1)$$

Neden -1 ? Çünkü parantezin içindeki y_{pred} 'in önünde eksi işaret var. $y_{\text{gerçek}}$ sabit bir sayıdır, türevi 0'dır.

Sonuç 1: $-2(y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}})$

ADIM 2: İç Katman (Tahminin Ağırlığa Göre Türevi)

Şimdi tahmin fonksiyonuna bakalım: $y_{\text{pred}} = w \cdot x + b$

Bunun w 'ye göre türevi nedir? w 'nin katsayısı x 'tir. (b sabittir, türevi 0 olur).

Sonuç 2: x

ADIM 3: Birleştir (Çarpım)

Zincir kuralı gereği Adım 1 ve Adım 2'yi çarpıyoruz:

$$\frac{\partial L}{\partial w} = \text{Sonuç 1} \cdot \text{Sonuç 2}$$

$$\frac{\partial L}{\partial w} = [-2(y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}})] \cdot x$$

Düzenlersek:

$$\frac{\partial L}{\partial w} = -2 \cdot x \cdot (y_{\text{gerçek}} - y_{\text{pred}})$$

ADIM 4: Toplam Sembolünü Geri Getir

Biz bunu tek bir veri için yaptık. MSE (Mean Squared Error) tüm verilerin **ortalamasıdır**. Yani formülün başına ekleriz.

FİNAL FORMÜL (dw):

Kodda yazdığımız hali:

Python

```
# hata_farki = (Y - tahminler)
dw = (-2 / N) * np.sum(X * hata_farki)
```

Bias (db) İçin Durum Ne?

Mantık birebir aynıdır, sadece Adım 2 değişir. $y_{pred} = w.x + b$

Bunun b 'ye göre türevi nedir? b 'nin önünde gizli bir 1 vardır. Türevi 1'dir.

Bu yüzden db formülünde sonda x yoktur (çünkü 1 ile çarpılmıştır):

$$db = \frac{-2}{N} \sum (y_{gerçek} - y_{tahmin})$$

Bu matematiksel altyapı içine sindiyse, şimdi o kod satırlarını çok daha büyük bir güvenle doldurabilirsın.

Önceki koda dönüp w ve b güncelleme satırlarını tamamlayalım mı? Hatırlatma: $yeni = eski - (lr * türev)$